

La cursa del sol a Àreu

(De com un relat literari esdevé una tradició popular)

Text: Pep Coll Fotos: A. Ardiaca, A. Bernadó, O. Cuadrat, P. Herrándiz, C. Hortet

La primera edició de la cursa es va desenvolupar entre núvols i sol, amb una important participació.

L'any 1989, quan m'empescava la trama i els personatges del relat "L'home que corria més que el sol", poc m'imaginava que la tarda del 12 de juny de 2004, la colla de fadrins corredors de Malpui, amb el Quim de l'Aubach al capdavant, prendrien forma a la plaça d'Àreu, després d'haver dormit al llarg de quinze anys dintre de les pàgines del llibre "L'edat de les pedres" editat per Empúries. En arribar a Àreu i trobar-me aquell enrenou, tota aquella multitud d'espectadors i d'atletes omplint els carrers del poble, vaig tenir una sensació estranya. Una sensació diferent a la que pot sentir el dramaturg o el guionista, veient com per obra i gràcia del director, els personatges prenen cos i actuen dalt de l'escenari o davant la càmera. Vull dir, que els personatges al cap i a la fi, actuen, és a dir, fan veure que s'enamoren o que riuen o que moren, però en realitat es tracta tan sols d'una simulació. En canvi, els 180 corredors de la 1a edició que omplien com un ou la plaça d'Àreu no estaven a punt de simular que correrien, sinó que era de debò que suarien la samarreta costes amunt, tan aviat com l'ombra arribés a la ratlla que s'havia marcat al terra de la plaça. Sortirien corrent cap al Monteixo, amb la intenció d'arribar al cim abans de la posta del sol. Caldria superar en menys de dues hores i mitja un desnivell de 1.700 metres.

El Feliu Isard, autèntic creador i mestre de cerimònies de tot aquell muntatge, em va demanar que adrecés unes paraules als participants. Volia que fes, va dir per convèncer-me, com el capellà d'un poble dels Alps de Suïssa que té el costum d'engegar un sermó abans que els participants surtin disparats muntanya amunt cap a les glaceres. No vaig gosar negar-m'hi i ja em teniu enfilant-me a la tanca d'un jardí que donava a la plaça, baladrejant amb un altaveu, si fa no fa aquestes paraules:

Bona tarda, corredores i corredors del sol! Aprofito l'ocasió que m'ofereixen els organitzadors de la cursa per parlar-vos en aquest moment tens de nervis i de concentració. En primer lloc, vull que quedi clar que jo no tinc la culpa que vosaltres avui hagueu de suar la cansalada muntanya amunt. Jo només vaig escriure una història, han sigut uns altres, els amics del Centre Excursionista de Lleida, els qui han volgut que els personatges de la història es convertissin en persones de carn i músculs com vosaltres.

Amb tot, reconec que la realització és original i suggerent, carregada de simbolisme. Original, ja que imagino que deu ser l'única cursa d'aquesta espècie que es realitza al món. Suggerent i carregada de simbolisme, pel que suposa de desafiament al sol, de

La cursa comença al poble d'Àreu i s'enfila cap al Monteixo intentant que l'ombra no atrapi els corredors.

lluita contra les forces del mal. No oblideu que vosaltres no sortiu a lluitar contra el sol, sinó contra l'ombra, anunciadora de les tenebres de la nit.

L'important no és arribar el primer, sinó derrotar l'ombra que us perseguirà muntanya amunt. Com més sigueu els que aconseguiu

arribar amb sol al cim del Monteixo, més gran serà la nostra victòria contra les tenebres. Penseu doncs, que aquesta no és una cursa qualsevol, avui, els vostres companys no són rivals sinó companys de victòria. Bona sort, amazones! Bona sort, prometeus! Rebeu la meua benedicció: en el nom del Pare Sol, del seu fill, el Monteixo, i de l'esperit esportiu del Centre Excursionista de Lleida. Amén.

"El sermó de la plaça" i sobretot la increïble forma física dels participants van propiciar un resultat espectacular, inimaginable fins i tot pels organitzadors. El campió va coronar el Monteixo en poc més d'una hora i el 95 per cent dels participants van aconseguir la gesta de córrer més que el sol.

Personalment, hi hagué una cosa potser encara més satisfactòria i emotiva i fou la bona acollida que la competició havia despertat entre els veïns del poble i la gent de la Vallferrera que s'havien atansat a Àreu. Vull dir que, en certa manera, la gent de la vall ho consideraven com una cosa seua.

Enguany la festa (perquè de fet, més que una cursa es tracta d'una festa) se celebra el dissabte 4 de juny i té més de 400 inscrits. Vet aquí doncs, com un relat literari va pel camí d'esdevenir una tradició popular. Hi ha cap satisfacció més gran per a un escriptor? ●

La carrera del sol a Àreu

(Cómo un relato literario se convierte en una tradición popular)

En el año 1989, cuando inventaba la trama y los personajes del relato “El hombre que corría más que el sol”, no imaginaba que la tarde de 12 junio de 2004, el grupo de “fadrius” corredores de Malpui, con Quim del Aubach al frente, tomarían forma en la plaza de Àreu, después de haber dormitado a lo largo de quince años dentro de las páginas del libro “La edad de las piedras” editado por Empúries. Al llegar a Àreu y encontrarme aquel bullicio, toda aquella multitud de espectadores y atletas llenando las calles del pueblo, tuve una sensación extraña. Una sensación diferente a la que puede sentir el dramaturgo o el guionista, viendo como por obra y gracia del director, los personajes toman cuerpo y actúan encima del escenario o delante de la cámara. Quiero decir, que los personajes al fin y al cabo, actúan, es decir, hacen ver que se enamoran o que ríen o que mueren, pero en realidad se trata sólo de una simulación. En cambio, los 180 corredores que llenaban hasta los topes la plaza de Àreu no estaban a punto de simular que correrían, sino que era cierto que iban a hacerlo cuesta arriba, en cuanto la sombra llegara a la raya que se había marcado en el suelo de la plaza. Entonces, saldrían corriendo hacia el Monteixo, con la intención de llegar a la cima antes de la puesta del sol. Para conseguirlo tendrían que superar en menos de dos horas y media un desnivel de 1.700 metros.

Feliu Isard, auténtico creador y maestro de ceremonias de todo aquel montaje, me pidió que dirigiera unas palabras a los participantes. Quería que hiciera, dijo para convencerme, como el cura de un pueblo de los Alpes de Suiza que tiene la costumbre de soltar un sermón antes de que los participantes salgan disparados hacia los glaciares. No supe negarme y ya me veis subido a la valla de un jardín que daba a la plaza, voceando con un altavoz, más o menos estas palabras:

¡Buenas tardes, corredoras y corredores del sol! Aprovecho la ocasión que me ofrecen los organizadores de la carrera para hablaros en este momento tenso de nervios y de concentración. En primer lugar, quiero que quede claro que yo no tengo la culpa de que vosotros hoy tengáis que sudar la gota gorda montaña arriba. Yo sólo escribí una historia, han sido otros, los amigos del Centro Excursionista de Lleida, los que han querido que los personajes de la historia se convirtieran en personas de carne y músculos como vosotros.

Reconozco que la realización es original y sugerente, cargada de simbolismo. Original, ya que imagino que debe ser la única carrera de esta especie que se realiza en el mundo. Sugerente y cargada de simbolismo, por lo que supone de desafío al sol, de lucha contra las fuerzas del mal. No olvidemos que vosotros no salís a luchar contra el sol, sino contra la sombra, anunciadora de las tinieblas de la noche. Lo importante no es llegar el primero, sino derrotar a la

sombra que os perseguirá montaña arriba. Cuantos más consigáis llegar con sol a la cima del Monteixo más grande será nuestra victoria contra las tinieblas. Pensad entonces, que ésta no es una carrera cualquiera, hoy, vuestros compañeros no son rivales sino compañeros de victoria. ¡Buena suerte, amazonas! ¡Buena suerte, prometeos! Recibid mi bendición: en el nombre del Padre Sol, de su hijo, el Monteixo, y del espíritu deportivo del Centro Excursionista de Lleida. Amén.

“El sermón de la plaza” y sobretodo la increíble forma física de los participantes propiciaron un resultado espectacular, inimaginable incluso para los organizadores. El campeón coronó el Monteixo en poco más de una hora y el 95 por ciento de los participantes consiguieron la gesta de correr más que el sol. Personalmente, hubo una cosa quizás todavía más satisfactoria y emotiva y fue la buena acogida que la competición había despertado entre los vecinos del pueblo y la gente de la Vallferrera que se habían acercado a Àreu. Quiero decir que, en cierto modo, la gente del valle lo consideraban como algo suyo.

Este año, la fiesta (porque de hecho, más que de una carrera se trata de una fiesta) se celebrará el sábado 4 de junio. He aquí pues, como un relato literario va por el camino de convertirse en una tradición popular. ¿Existe mayor satisfacción para un escritor? ●

The sun race at Àreu

(How a literary tale becomes popular tradition)

In 1989, when fishing for the storyline and the characters of the tale “The man who ran faster than the sun”, little did I imagine that on the 12th June 2004, the group of youth runners of Malpui, with Quim de l’Aubach at the forefront, would take shape after having laid dormant for 15 years in the pages of the book “The age of stones”. On arriving at Àreu and encountering that clamour, that crowd of spectators and athletes, a strange feeling came over me; different to that which a playwright or scriptwriter might feel, on seeing how by the director’s guidance the characters take form and act. In contrast, the 180 runners filling the square of Àreu were not about to simulate that they were going to run, but rather they really were going to soak their T-shirts with their own sweat, as soon as the shadow reached the line that had been marked on the ground of the square. Then they would start running towards Monteixo, intent on reaching the peak before the setting of the sun. In order to achieve this they would have to overcome an ascent of 1,700 metres in less than two and a half hours.

Feliu Isard, an authentic creator and master of ceremonies, asked me to make a short speech. I dared not refuse and here I am yelling these words over a loudspeaker:

Good afternoon, sun runners! I take this opportunity offered to me by the race organizers to speak to you at this tense moment of nerves and concentration. First of all, I would like to make it perfectly clear that I’m not to blame for your having to sweat your socks off on the mountainside. I merely wrote a story, it has been

others, friends of the Centre Excursionista de Lleida, who wanted to convert the story’s characters into people of flesh and muscles like yourselves.

However, I realize that the event is original and suggestive, charged with symbolism. Original, because I imagine that it must be the only race of its kind held anywhere in the world. Suggestive and charged with symbolism, for its inherent challenge to the sun, its struggle against the forces of evil. Don’t forget that you don’t set out to fight against the sun, but rather against the shadows, harbinger of the darkness of the night.

The important thing is not in being the first to arrive, but rather in defeating the shadow that will follow you up the mountain. The more of you that manage to get to the peak of Monteixo in the sun, the greater will be our victory against the darkness. Remember, then, that this is not just any old race, today your companions are not rivals but rather companions of victory. Good luck, Amazons! Good luck, Prometheus! Receive my blessing: in the name of the Father Sun, of his son, Monteixo, and of the sporting spirit of the Centre Excursionista de Lleida. Amen. “The square sermon” and the incredible physical fitness of the participants led to a spectacular result. The champion crowned Monteixo in little more than an hour, and 95 per cent of the participants managed to run faster than the sun. This year the celebration (because more than a race it is a festival) will be held on Saturday 4th June. Here then is how a literary tale is on the way to becoming a popular tradition. Is there any greater satisfaction for a writer? ●